

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082/610- 1150
Konu : İstanbul Milletvekili
Mehmet BEKAROĞLU'nun
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19/01/2016 tarihli ve 43452547-120.07-72946 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Mehmet BEKAROĞLU'nun; Doğu Karadeniz Bölgesinde 2004-2016 yılları arasında açılan taş ocakları ile bu ocakların denetimleri ve çevreye etkileri hakkında, Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu 7/9701 Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (1 Adet, 2 Sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET BEKAROĞLU'NUN
TBMM 7/9701 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORU VE CEVAPLARI

SORULAR:

2004 yılında Maden Kanunu'nda değişiklik yapılmıştır. Buna göre Taşocakları Nizamnamesi kaldırılmış ve Taşocaklarının İl Özel İdarelerinde olan ruhsat işlemlerine ilişkin yetkiler, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. Bu değişiklikten sonra madencilik faaliyetleri hızla artmıştır. Şu anda Türkiye'de 85 binden fazla taş ocağı ruhsatı verildiği ifade edilmektedir. Taş ocaklarının gerekli şekilde denetlenmediği, çevreye verilen zararların azaltılması için yeteri kadar tedbir alınmadığı bir gerçektir. Taş ocaklarının yeraltı suları, tarım ve yaşam alanlarına zarar verdiği yapılan araştırmalarda ortaya konulmaktadır. Doğu Karadeniz Bölgesinde meydana gelen heyelanlarda da, taş ocaklarının önemli bir katkısı olduğu ifade edilmektedir. Sahil yolu dolgu çalışmaları, HES'ler ve maden arama faaliyetleri için açılan taş ocakları nedeniyle Karadeniz coğrafyası adeta değiştirilmiştir. 30-35 metre derinlikte yapılması öngörülen Rize-Artvin Havalimanı için Ordu-Giresun Havalimanı inşaatında kullanılan 36 milyon tonluk taşın yaklaşık 3 katı kadar, 100 milyon tonluk taş kullanılarak dolgu yapılacağı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Doğu Karadeniz'de 2004-2016 yılları arasında kaç tane taş ocağı açılmış/ruhsatlandırılmıştır?
- 2) Taş ocakları kırma ve eleme tesislerin bulunduğu yerlerde yeraltı suları, tarım ve yaşam alanları, doğaya verdiği zararlar takip edilmekte midir? Ediliyorsa ne kadar aralıklarla incelemeler yapılmakta ve bunun sonucunda ne gibi yaptırımlar uygulanmaktadır?
- 3) Yerleşim yerlerine mesafesi 10 km ve daha altında ruhsat verilen taş ocağı sayısı nedir? Bu konuda herhangi bir denetim yapılmakta mıdır?
- 4) Rize-Artvin Havalimanı için gerekli olduğu ifade edilen yaklaşık 100 milyon ton taş nasıl temin edilecektir? Bunun için ek olarak kaç taş ocağı açılıp/ruhsatlandırılacaktır? Bu taş ocakları için ÇED raporu alınacak mıdır? Bu taş ocakları faaliyete geçtiğinde düzenli denetimler yapılacaktır mıdır?
- 5) Bu kadar büyük miktarda taş temin edilmesi sırasında çevrede oluşması muhtemel zararların giderilmesi için ne gibi çalışmalar yapılacaktır?

CEVAP:

6309 sayılı Maden Kanunu uyarınca; taş ocaklarının açılması, işletilmesi ve buna ilişkin istatistiki verilerin tutulması Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığının görev ve sorumluluk alanı kapsamında bulunmaktadır. Bu nedenle, Doğu Karadeniz bölgesinde 2004-2016 tarihleri arasında kaç adet Taş Ocağı ruhsatlandırıldığına ya da sayılarının ne kadar olduğu hususlarında Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nden bilgi alınması gerekmektedir.

Ancak, Bakanlığımız; ÇED İzleme ve Çevre Denetimi çalışmaları doğrultusunda, ÇED Yönetmeliğinin 18. maddesi ve Çevre Denetim Yönetmeliği gereğince, her yıl planlı, ani ve gelen şikayetler doğrultusunda, teknik personelimiz tarafından sık sık denetimler gerçekleştirmekte olup, yapılan ÇED İzleme ve Çevre Denetimi çalışmaları sonucunda, mevzuata aykırılık veya herhangi bir ihlâl hali tespit edilmesi durumunda ise idari para cezası uygulanmakta ve ihlalin giderilmesi için bir defaya mahsus olmak üzere yeterli süre vermektedir. Verilen bu sürenin sonunda aykırılık düzeltilmez ise çevre ve insan sağlığı yönünden tehlike yaratan bu tür faaliyetler Bakanlığımızca durdurulmaktadır.

Ayrıca, 09.02.2016 tarih ve 29619 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 27/B maddesi “Proje sahibi ÇED Olumlu Kararı aldıktan sonra yatırımın başlangıç ve inşaat dönemine ilişkin süreçte komisyonca belirlenen periyotlarda yatırım sürecinde kaydedilen gelişmeleri, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlarca, Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür” hükmü gereğince Bakanlığımıza sunulan Yatırımın Başlangıç ve İnşaat Dönemine İlişkin Bildirim Formları Bakanlığımızca incelenmekte, çalışmaların Nihai ÇED Raporunda verilmiş olan taahhütlere uygun olarak yapılıp yapılmadığı değerlendirilmekte, verilen taahhütlere aykırılık tespit edilmesi durumunda ise idari yaptırım uygulanmaktadır.

Ülkemizin çeşitli yörelerinde yer alan taşocakları; Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği (SKHKKKY) göre değerlendirilirler. Anılan yönetmelikte, taş ocaklarında alınması gereken tedbirler ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Söz konusu işletmelerin açıkta depolanan yığma malzemeden, tesis içi yollardan kaynaklanan toz emisyonları ve toz emisyonlarının komşu taşınmazlara etkisinin önlenmesi için özellikle SKHKKKY EK-1’de yer alan bütün esaslara uyması ve burada bahsedilen önlemleri alması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Rize-Artvin ve Ordu-Giresun havalimanı inşaatında kullanılmak üzere taş ocağı için Bakanlığımıza yapılan herhangi bir başvuru bulunmamaktadır. Taş Ocaklarıyla ilgili ÇED Yönetmeliğinde, Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulanacak Projeler Listesi (EK-I) 25. maddesi (a) bendinde “25 hektar ve üzeri çalışma alanında (Kazı ve döküm alanı toplamı olarak) açık işletmeler”, Seçme- Eleme Kriterleri Uygulanacak Projeler Listesi (EK-II) 49. maddesi (a) bendinde “Madenlerin çıkarılması, (EK-I listesinde yer almayanlar)” hükümleri yer almakta olup, kapasite itibarıyla ÇED Raporu ya da Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması gerekmektedir.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü, Rize İli, Pazar ve Yeşilköy yerleşim yerleri arasına, kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında ve denize uygun dolgu malzemeleri ile doldurularak yapılacak olan “Rize Havalimanı Projesi” için Nihai ÇED Raporuna esas“ dolgu için kullanılacak malzeme ihtiyacı, proje sahasına en yakın Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü’ne ait ocaklardan veya civardaki ÇED Gerekli Değildir ve/veya ÇED Olumlu belgesine sahip ocaklardan veya müteahhit firmanın anlaşacağı ÇED Gerekli Değildir ve/veya ÇED Olumlu belgesine sahip ve meri mevzuata uygun ocaklardan temin edileceği” ifadesi yer almaktadır.

